

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 143 / 2024

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Δ')**

Συνεδρίαση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2024

Σύνθεση

Πρόεδρος: Αδαμαντία Καπετανάκη, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Σταύρος Σπυρόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Νικόλαος Πατηνιώτης, Διονύσιος Κολοβός, Σταυρούλα Μπανάκου, Σπυρίδων Κουλούρης, Δέσποινα Γάκη, Νικόλαος Δημητρακόπουλος, Άννα Πρεβενά, Μαριέττα Βλαχοπάνου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Αθανασοπούλου, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 8000/28/66-θ'/23.9.2024 έγγραφο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών και Επιτελικού Σχεδιασμού.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν, από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου δεύτερου της παραγράφου 6α του ν. 4393/2016, υφίσταται κατάργηση του ποσοστού 32% υπέρ του Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Τ.Π.Υ.Α.Π.) του Ταμείου Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.) κατά τον καταμερισμό του καθαρού προϊόντος από την είσπραξη του αστυνομικού ενσήμου (άρθρου 38 του ν. 1884/1990, ως ισχύει).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως :

Ιστορικό

Από το ερώτημα, καθώς και τα έγγραφα που το συνοδεύουν, προκύπτουν τα ακόλουθα :

1. Κατόπιν έκδοσης του άρθρου δεύτερου της παραγράφου 6α του ν. 4393/2016, το Δ.Σ. του Ταμείου Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.) ζήτησε γνωμοδότηση από το Αυτοτελές Γραφείο Νομικών Υποθέσεων, προκειμένου να εξακριβωθεί αν με την προβλεπόμενη στην ανωτέρω διάταξη κατάργηση προκαλείται διαφοροποίηση στο τρόπο καταμερισμού του καθαρού προϊόντος από την είσπραξη του αστυνομικού ενσήμου του άρθρου 38 του ν. 1884/1990, ως ισχύει. Η γνώμη που διατύπωσε το ως άνω Γραφείο ήταν πως, κατά τη βούληση του νομοθέτη, καταργούνται όλοι οι κοινωνικοί πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 150 του ν. 3655/2008, χωρίς να γίνεται αναφορά στην αρχική διάταξη που θεσμοθέτησε τους πόρους αυτούς και ως εκ τούτου, είναι αδιάφορο αν η αρχική διάταξη έχει υποστεί τροποποιήσεις ακόμη και μετά την ισχύ του ν. 3655/2008, περαιτέρω δε ότι, από την ερμηνεία της παρατεθείσας διατάξεως της παραγράφου 1 στοιχ. 24 του ν. 3655/2008 προκύπτει και ότι ο πόρος του π. Ε.Τ.Υ.Α.Π. (νυν Τ.Π.Υ.Α.Π.), ήτοι ποσοστό 32% επί του ενσήμου ΕΛ.Α.Σ. (όπως ο πόρος αυτός καθιερώθηκε με την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 38 του ν. 1884/1990 (καταμερισμός ανάλωσης ενσήμου ΕΛ.ΑΣ.), καταργήθηκε από της θέσεως σε ισχύ της παραγράφου 14 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο δεύτερο παράγραφος 6α του ν. 4393/2016 και από την έναρξη ισχύος αυτής, ήτοι από 06-06-2016.

2. Ακολούθως, και λόγω του προβλήματος που δημιουργήθηκε στον καταμερισμό του καθαρού προϊόντος από την είσπραξη του ενσήμου, ζητήθηκε η νομική άποψη της Υπηρεσίας Συντονισμού του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με την οποία (αλλά και τη γνώμη της ερωτώσας υπηρεσίας) η κατάργηση του άρθρου 150 παρ. 1 του ν. 3655/2008 αφορά μόνο τους πόρους του ΑΚΑΓΕ, μεταξύ των οποίων και το ποσοστό 10% επί του συνόλου των ετησίως εισπραττόμενων ποσών από διαθέσιμα αστυνομικού ενσήμου του Ε.Τ.Υ.Α.Π. (νυν Τ.Π.Υ.Α.Π.) και ως εκ τούτου μετά την κατάργηση του ως άνω ποσοστού (10% υπέρ ΑΚΑΓΕ) θα έπρεπε να γίνει επαναφορά ολόκληρου του ποσοστού στον Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων

(Τ.Π.Υ.Α.Π.), ήτοι το 32%, όπως ίσχυε πριν την έκδοση του ν. 3655/2008 και όχι η ολική κατάργηση του ποσοστού 32% στον Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Τ.Π.Υ.Α.Π.).

Νομοθετικό Πλαίσιο

3. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 54 του ν. 1481/1984 «Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α' 152), ορίζονται τα εξής: « 1. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται τα σώματα Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων καθώς και η διεύθυνση Αγροφυλακής με τις υπηρεσίες τους σε όλη τη χώρα και με ταυτόχρονη κατάργηση των οργανικών θέσεων του προσωπικού τους...», ενώ με το άρθρο 60 του ίδιου νόμου ότι: «1. Το αστυνομικό προσωπικό που θα ενταχθεί στην Ελληνική Αστυνομία εξακολουθεί να ασφαρίζεται στους φορείς ασφάλισης, στους οποίους ασφαλιζόταν πριν από την ένταξή του. Στους ίδιους φορείς ασφαρίζεται και το αστυνομικό προσωπικό που εισέρχεται στην Ελληνική Αστυνομία μετά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου. 2. Η κατανομή στα υπάρχοντα ταμεία των κοινωνικών πόρων, που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και η ασφάλιση του προσωπικού που εισέρχεται στην Ελληνική Αστυνομία μετά την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου σε υπάρχοντες φορείς ασφάλισης του προσωπικού των σωμάτων και υπηρεσιών, που καταργούνται με το νόμο αυτόν, ρυθμίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Κοινωνικών Ασφαλίσεων κα Δημόσιας Τάξης».

4. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 60 του ανωτέρω νόμου εκδόθηκε το π.δ. 485/1987 «Ασφάλιση αστυνομικού και πολιτικού προσωπικού Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α' 223), στα άρθρα 1 (παρ. 1) και 2 του οποίου ορίσθηκε:

« Άρθρο 1 Ασφάλιση αστυνομικού προσωπικού.

1. Το αστυνομικό προσωπικό που εισέρχεται στην Ελληνική Αστυνομία μετά την ισχύ του Ν. 1481/1984, ασφαρίζεται στα υπάρχοντα ταμεία ασφάλισης των πρώην Σωμάτων Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, που είναι τα εξής:

α) Της πρώην Χωροφυλακής, Ταμείο Αρωγής Οπλιτών Χωροφυλακής - ΤΑΟΧ (Ν. 4078/1929 ΦΕΚ Α - 96), Ταμείο Αρωγής Αξιωματικών Χωροφυλακής - ΤΑΑΧ (Ν.Δ. της 11.2.1926 ΦΕΚ Α - 51), Επικουρικό Ταμείο Ελληνικής Χωροφυλακής - ΕΤΕΧ (Β.Δ. της 13./15.6.1957 ΦΕΚ Α - 106). Το Αστυνομικό Προσωπικό που ασφαρίζεται

στα ανωτέρω Ταμεία, ασφαρίζεται και στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού Μ.Τ.Σ. (Ν. 3486/1928 Α - 66).

β) Της πρώην Αστυνομίας Πόλεων, Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων - ΕΤΥΑΠ (Α.Ν. 1494/1950 ΦΕΚ Α - 181), όπως κυρώθηκε με Ν. 1593/1950 (ΦΕΚ Α - 296), Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων - ΤΑΥΑΠ (Β.Δ. 542/1964 ΦΕΚ Α - 156), Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων - ΜΤΠΥ (Ν. 1636/1919 ΦΕΚ Α - 6) και Ταμείο Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων - ΤΠΔΥ (Β.Δ. 3/13.7.1936 ΦΕΚ Α - 285).

Άρθρο 2 Ασφάλιση πολιτικού προσωπικού.

Το πολιτικό προσωπικό που προσλαμβάνεται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, μετά την ισχύ του Ν. 1481/1984, ασφαρίζεται ως ακολούθως:

α. Εκείνο που τοποθετείται σε υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ασφαρίζεται στα ασφαλιστικά ταμεία της πρώην Αστυνομίας Πόλεων, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτά (Άρθρο 1, παράγραφος 1, περίπτωση β του παρόντος Διατάγματος).

β. .. ».

5. Στο άρθρο 38 του ν. 1884/1990 «Διαρρυθμίσεις στην έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις» (Α' 81), ως ισχύει, μετά την αντικατάσταση της παραγράφου 3 με το άρθρο 6 του ν. 2018/1992 (Α' 33), ρυθμίζονται τα εξής:

« Άρθρο 38 Ένσημο Ελληνικής Αστυνομίας.

1. Καθιερώνεται ένσημο με την ονομασία "ΕΝΣΗΜΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ".

2. ...3. Οι κλάσεις, το χρώμα και το μέγεθος του ενσήμου Ελληνικής Αστυνομίας καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

4. Η προμήθεια του ενσήμου και η διαχείρισή του ανατίθεται στο Ταμείο Αρωγής Αξιωματικών της πρώην Χωροφυλακής (Τ.Α.Α.Χ.). Τα έξοδα διοίκησης και διαχείρισης του ενσήμου καθορίζονται με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του παραπάνω ταμείου, στο οποίο συμμετέχει και εκπρόσωπος του Ε.Τ.Υ.Α.Π., οι οποίες εγκρίνονται ή τροποποιούνται από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους το καθαρό προϊόν από την είσπραξη του ενσήμου αυτού, μετά την αφαίρεση των εξόδων διοίκησης και διαχείρισης, περιέρχεται στους εξής ασφαλιστικούς φορείς των πρώην Σωμάτων Ασφαλείας: Στο Ταμείο Αρωγής Οπλιτών Χωροφυλακής (Τ.Α.Ο.Χ.), στο Ταμείο Αρωγής Αξιωματικών Χωροφυλακής (Τ.Α.Α.Χ.) και στο Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Ε.Τ.Υ.Α.Π.).

5. Ο καταμερισμός του καθαρού προϊόντος από την είσπραξη του ενσήμου γίνεται κατά ποσοστό 68 στα εκατό στα δικαιούχα ταμεία της πρώην Χωροφυλακής (Τ.Α.Ο.Χ.-Τ.Α.Α.Χ.) και κατά ποσοστό 32 στα εκατό στο δικαιούχο ταμείο της πρώην Αστυνομίας Πόλεων. Το ποσό που αντιστοιχεί στο ποσοστό 68 στα εκατό επιμερίζεται περαιτέρω στα Τ.Α.Ο.Χ. και Τ.Α.Α.Χ. κατά τέσσερα πέμπτα και ένα πέμπτο αντίστοιχα. 6....7....

11. Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου αυτού αρχίζει από 1-1-1991.

12. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου καταργούνται το ν.δ. 133/1946 (ΦΕΚ 301 Α΄) και ο α.ν. 116/1945 (ΦΕΚ 34 Α΄), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 19 του α.ν. 1494/1950 (ΦΕΚ 181 Α΄), που κυρώθηκε με το ν. 1593/1950 (ΦΕΚ 296 Α΄) ».

6. Στις διατάξεις του άρθρου 94 παρ. 1 - 3 του ν. 3655/2008 «Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις» (Α΄ 58), όπως η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 4142/2013 (Α΄ 83) και οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 16 του ν. 4760/2020 (Α΄ 247), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 94 Σύσταση Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΕΑΠΑΣΑ).

1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΕΑΠΑΣΑ)», το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη».

2. Το ΤΑ.Π.Α.Σ.Α. συγκροτούν δύο (2) κλάδοι: α) ο Κλάδος Πρόνοιας και β) ο Κλάδος Υγείας.

3. Σε κάθε κλάδο του ΤΑ.Π.Α.Σ.Α. εντάσσονται, από την έναρξη λειτουργίας του, φορείς πρόνοιας και υγείας, ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος. Ειδικότερα:

Α) Στον Κλάδο Πρόνοιας εντάσσονται: α) το Ταμείο Αρωγής Αστυνομικών (Τ.Α.ΑΣ.), ως Τομέας Πρόνοιας Αστυνομικών (Τ.Π.ΑΣ.), β) το Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Ε.Τ.Υ.Α.Π.), ως Τομέας Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Τ.Π.Υ.Α.Π.) και γ) το Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος (Ε.Τ.Υ.Π.Σ.), ως Τομέας Πρόνοιας Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος (Τ.Π.Υ.Π.Σ.).

B) Στον Κλάδο Υγείας εντάσσεται ο Κλάδος Υγείας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Κ.Υ.Υ.Α.Π.), ως Κλάδος Υγείας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Κ.Υ.Υ.Α.Π.)».

7. Στο άρθρο 149 του ίδιου νόμου (3655/2008) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

« Άρθρο 149 Σύσταση Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ).

1. Ιδρύεται Κεφάλαιο με την επωνυμία "Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών" (ΑΚΑΓΕ), το οποίο εποπτεύεται από τα Υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

2. Σκοπός του ΑΚΑΓΕ είναι η δημιουργία αποθεματικών, για την χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), από 1.1.2019 και μετά, για τη διασφάλιση των συντάξεων των νέων γενεών.

3. Πόροι του ΑΚΑΓΕ από 1.1.2009 είναι:

α. Ποσοστό 10% επί των ετησίων συνολικών εσόδων από αποκρατικοποίηση Δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών

β. Ποσοστό 4% επί των ετησίων συνολικών εσόδων από το ΦΠΑ.

γ. Ποσοστό 10% επί του συνόλου των ετησίως εισπραττομένων ποσών από κοινωνικούς πόρους από τους Φορείς, Κλάδους ή Λογαριασμούς Κοινωνικής Ασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 150 του παρόντος νόμου.

4. ... 5.... 6.».

8. Περαιτέρω, στην παράγραφο 1 του άρθρου 150 του ίδιου, επίσης, νόμου ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

« Άρθρο 150 Κοινωνικοί Πόροι.

1. Οι Κοινωνικοί Πόροι υπαγόμενοι στη ρύθμιση του προηγούμενου άρθρου είναι οι εξής:

1. ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΤΣΑΥ Κλάδος Σύνταξης....

3...

4...

24. Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων

α) Από διαθέσεις αστυνομικού ενσήμου

β) Από δικαιώματα Ιπποδρόμου.

Από όλα τα απομένοντα κλασμ/κά υπόλοιπα των αποδοχών επί των αμοιβαίων στοιχημάτων του Ιπποδρόμου ».

9. Στο άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 4142/2013 «Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.Δι.Π.Π.Δ.Ε)» (Α΄ 83), ορίζεται ότι:

« 7. Όλες οι σχετικές με το ΤΕΑΠΑΣΑ αρμοδιότητες του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μεταφέρονται στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, ο οποίος, μέσα σε διάστημα τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διορίζει με απόφασή του τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής το Δ.Σ. του ΤΕΑΠΑΣΑ εξακολουθεί να λειτουργεί με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν πριν τη δημοσίευση του παρόντος νόμου».

10. Στην παράγραφο 6α του άρθρου δεύτερου του ν. 4393/2016 «Κύρωση της Προγραμματικής Συμφωνίας (Programme Arrangement) Αριθ. Α-1424 κ.λπ.» (Α΄ 106), ορίζεται ότι:

« Στο άρθρο 39 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) προστίθεται νέα παράγραφος 14 ως εξής: "14. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι πόροι που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 της περίπτωσης β΄ του ν. 2326/1940, του άρθρου 27 παρ. 34 του ν. 2166/1993, του άρθρου 7 παρ. 1 της περίπτωσης ε΄ του ν. 2326/1940, των άρθρων 9, 10 και 14 του ν. 915/1979, του άρθρου 7 παρ.1 της περίπτωσης ιγ΄ του ν. 2326/1940, του άρθρου 11 του ν. 915/1979, του άρθρου 7 παρ. 1 της περίπτωσης ιη΄ του ν.2326/1940, του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 3232/2004, καθώς και του άρθρου 150 παρ. 1 του ν. 3655/2008" ».

11. Στην αιτιολογική έκθεση της υπ΄ αριθμό 465/1-6-2016 Τροπολογίας στο ν. 4393/2016, που τροποποίησε το άρθρο 39 του ν. 4387/2016, αναφέρονται τα εξής :
«6. Με την προσθήκη της επιπλέον παραγράφου στο άρθρο 39 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) καθίσταται σαφές ποιοι πόροι παύουν να ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και εξής ».

12. Με την περίπτωση ιδ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του π.δ. 62/2019 «Αναδιάρθρωση υπηρεσιών Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, Ελληνικής Αστυνομίας, Πυροσβεστικού Σώματος, Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και ρύθμιση λοιπών θεμάτων» (Α΄ 101), το οποίο εκδόθηκε κατ΄ εξουσιοδότηση του άρθρου 107 του ν. 4249/2014 «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη

και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (Α' 73), ρυθμίζεται ότι:

« 4. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Δημοσιονομικής Παρακολούθησης, Αναφορών και Εποπτευόμενων Φορέων είναι οι ακόλουθες: α....β....ιδ. Η εποπτεία εκ μέρους του/της Υπουργού επί του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΕΑΠΑΣΑ) του άρθρου 94 του ν. 3655/2008 (Α' 58), όπως ισχύει ».

13. Στο άρθρο 15 του ν. 4760/2020 «Ρυθμίσεις σωφρονιστικής νομοθεσίας, διατάξεις για το Ταμείο Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου» (Α' 247), ορίζεται ότι:

« Άρθρο 15 Μετονομασία του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.).

Το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.) μετονομάζεται σε Ταμείο Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.), έχει τη νομική μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη ...».

14. Στο άρθρο 1 του π.δ. 84/2022 «Οργανισμός Ταμείου Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.)» (Α' 231), το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 101 του ν. 3655/2008 «Μεταρρύθμιση Ασφαλιστικού» (Α' 58), ορίζεται ότι:

« Άρθρο 1 Νομική Προσωπικότητα – Έδρα.

1. Το Ταμείο Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.) που συστάθηκε με το άρθρο 94 του ν. 3655/2008 (Α' 58), είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), εποπτευόμενο από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη,».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

15. Με τις διατάξεις του α.ν. 116/1945 και του ν.δ. 133/1946 συστάθηκαν το κινητό ένσημο της τέως Αστυνομίας Πόλεων (αστυνομικό ένσημο) και το αντίστοιχο της τέως Χωροφυλακής (ένσημο Χωροφυλακής), η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε με το

άρθρο 19 του α.ν. 1494 της 17/17 Αυγούστου 1950 (Α' 181), στο Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Ε.Τ.Υ.Α.Π.), και με το άρθρο 4 του ως άνω ν.δ. 133/1946 (Α' 301) στο Ταμείο Αρωγής Αξιωματικών Χωροφυλακής (Τ.Α.Α.Χ.), αντίστοιχα (ήδη πρώην Ε.Τ.Υ.Α.Π. και πρώην Τ.Α.Α.Χ. αντίστοιχα). Το άνω ένσημο διατηρήθηκε μέχρι το έτος 1990 και περιήρχετο, ως πόρος, στα άνω ασφαλιστικά Ταμεία, ως αντισταθμιστικό όφελος στην υπηρεσία του αστυνομικού προσωπικού προς το κοινωνικό σύνολο, οπότε και με το άρθρο 38 του ν. 1884/1990 (Α' 81) καθιερώθηκε το ενιαίο ένσημο της Ελληνικής Αστυνομίας. Η προμήθεια και η διαχείριση αυτού, ανατέθηκε στο π. ΤΑΑΧ (στην συνέχεια μετονομασθέν σε ΤΑΑΣ, λόγω συγχώνευσής του στο π. ΤΑΟΧ) και ακολούθως όλες οι αρμοδιότητες του συσταθέντος Γραφείου Ενσήμου ΕΛ.ΑΣ. στο πρώην ΤΑΑΣ), μεταφέρθηκαν με το άρθρο 101 του ν. 3655/2008 στο Αυτοτελές Γραφείο Ενσήμων ΕΛ.ΑΣ. του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α., και εν συνεχεία, δυνάμει του άρθρου 23 παρ. 2ε του ν. 4760/2020, στο Αυτοτελές Γραφείο Διαχείρισης Ενσήμων Ελληνικής Αστυνομίας του ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.

16. Με το άρθρο 54 του ν. 1481/1984 ενοποιήθηκαν τα Σώματα Ασφαλείας -Ελληνική Χωροφυλακή και Αστυνομία Πόλεων- και συστάθηκε η Ελληνική Αστυνομία, ενώ με το άρθρο 60 του εν λόγω νόμου, διατηρήθηκε η αυτονομία και ο χαρακτήρας των Ασφαλιστικών Ταμείων των παραπάνω Σωμάτων και κατ' ακολουθία και οι πόροι αυτών και τα ένσημα ΕΛ.ΑΣ.

17. Με το άρθρο 38 του ν. 1884/1990 η κατανομή του εν λόγω πόρου καθορίστηκε σε ποσοστό 68% υπέρ των πρώην Τ.Α.Α.Χ. – Τ.Α.Ο.Χ. (σε αναλογία 1/5 και 4/5 αντίστοιχα) πρώην Τ.Α.ΑΣ. νυν Τ.Π.Α.Σ. και 32% υπέρ του πρώην Ε.Τ.Υ.Α.Π. και νυν Τ.Π.Υ.Α.Π., αναλογική σχέση της αριθμητικής όμοιας των μετόχων των εν λόγω Ταμείων. Με τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, το καθαρό προϊόν από την διάθεση του ενσήμου, μετά την αφαίρεση των εξόδων διοίκησης και διαχείρισης, αποδίδεται στους προαναφερόμενους Τομείς του Φορέα.

Οι κλάσεις, το χρώμα και το μέγεθος του ενσήμου της Ελληνικής Αστυνομίας καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης (νυν Υπουργού Προστασίας του Πολίτη), όπως ορίζεται στο άρθρο 6 του ν. 2018/1992.

Στη συνέχεια, με τις διατάξεις του ν. 3655/2008 συστάθηκε Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας» Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.), ήδη μετονομασθέν, με το άρθρο 15 του ν. 4760/2020, σε Ταμείο Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.), το οποίο

τελεί υπό την εποπτεία του (ήδη) Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και συγκροτείται από δύο (2) κλάδους: α) τον Κλάδο Πρόνοιας και β) τον Κλάδο Υγείας. Σε κάθε κλάδο εντάσσονται, από την έναρξη λειτουργίας του, φορείς πρόνοιας και υγείας, ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος. Ειδικότερα, στον κλάδο Πρόνοιας εντάχθηκε και το Ε.Τ.Υ.Α.Π., νυν Τ.Π.Υ.Α.Π., ως Τομέας Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων.

18. Επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ανωτέρω νόμου (3655/2008) ιδρύθηκε Κεφάλαιο με την επωνυμία «Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών» (ΑΚΑΓΕ), το οποίο εποπτεύεται από τα Υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και σκοπός του είναι η δημιουργία αποθεματικών, για την χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), από 01-01-2019 και μετά, για τη διασφάλιση των συντάξεων των νέων γενεών. Ορίσθηκε δε, με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, ότι πόροι του ΑΚΑΓΕ είναι, μεταξύ άλλων, ποσοστό 10% επί του συνόλου των ετησίως εισπραττομένων ποσών από κοινωνικούς πόρους από τους Φορείς, Κλάδους ή Λογαριασμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, που αναφέρονται στο άρθρο 150 του παρόντος νόμου και ειδικότερα, που ενδιαφέρει εν προκειμένω, κατά την περίπτωση 24 του άρθρου αυτού, ποσοστό 10% από διαθέσεις του αστυνομικού ενσήμου του Ταμείου των Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων, ήτοι από το ως άνω Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (νυν Τ.Π.Υ.Α.Π./ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.) και συγκεκριμένα ποσοστό 10% επί του 32% του πόρου του καθαρού ετήσιου προϊόντος από την είσπραξη του αστυνομικού ενσήμου υπέρ του πρώην Ε.Τ.Υ.Α.Π. και νυν Τ.Π.Υ.Α.Π.

19. Με τη διάταξη του άρθρου δεύτερου της παραγράφου 6α του ν. 4393/2016 καταργήθηκαν, μεταξύ άλλων, οι πόροι που προβλέπονται στο άρθρο 150 παρ. 1 του ν. 3655/2008, από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 06-06-2016. Από την γραμματική ερμηνεία της καταργητικής διάταξης των παραπάνω πόρων προκύπτει, ότι ο νομοθέτης ήθελε την κατάργηση των κοινωνικών πόρων, που περιλαμβάνονται στο άρθρο 150 παρ. 1 του ν. 3655/2008, και οι οποίοι παύουν να ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, συγκεκριμένα δε του όλου πόρου, εν προκειμένω, του πρώην Ε.Τ.Υ.Α.Π. και νυν Τ.Π.Υ.Α.Π. από το αστυνομικό ένσημο, που καθιερώθηκε με το άρθρο 38 του ν. 1884/1990, δηλαδή το 32% από τη διάθεση του Ενσήμου ΕΛ.ΑΣ. υπέρ Τ.Π.Υ.Α.Π. και όχι μόνο του ποσοστού 10% επί του ποσοστού του 32%. Αν ο νομοθέτης πράγματι ήθελε τούτο (ήτοι την κατάργηση του

ποσοστού 10% επί του ποσοστού του 32%) θα αναφερόταν απευθείας και ρητά στην κατάργηση του άρθρου 149 παρ. 3 περ. γ', που θεσπίζει τον πόρο αυτό υπέρ του ΑΚΑΓΕ.

Το ίδιο προκύπτει και από την τελολογική ερμηνεία της διάταξης αυτής, αφενός μεν διότι οι πόροι αυτοί προέρχονταν από κρατήσεις, που συνιστούσαν κατ' ουσία φόρο υπέρ τρίτων (βλ. ΣτΕ 2615/2004), αφετέρου δε διότι ο επιδιωκόμενος σκοπός της καταργητικής διάταξης των συγκεκριμένων πόρων συνίσταται, όχι στην αύξηση των εσόδων του Τομέα του εν λόγω Ταμείου και στην ωφέλεια των μετόχων του Τομέα (ασφαλισμένων και συνταξιούχων), με την κατάργηση του ποσοστού 10% που είχε ορισθεί ως πόρος υπέρ του ΑΚΑΓΕ, αλλά στη μείωση των στρεβλώσεων στην οικονομική δραστηριότητα, στην ενίσχυση της διαφάνειας, στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των πόρων αυτών και στη μείωση των επιβαρύνσεων των πολιτών με δημοσιονομικά ουδέτερο τρόπο (πρβλ. Ολομ. ΝΣΚ 129/2019 σκ. 19).

20. Τα ανωτέρω ενισχύονται από την αιτιολογική έκθεση της υπ' αριθμό 465/1-6-2016 Τροπολογίας στο ν. 4393/2016, που καθιστά σαφές το περιεχόμενο της εν λόγω διάταξης, καθώς και τη συνοδευτική έκθεση του Γ.Λ.Κ., παρότι αυτή αναφέρεται στα ταμεία που εντάχθηκαν στον Ε.Φ.Κ.Α., με την πρόβλεψη, μεταξύ άλλων, ότι «Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα: ...II. 2. Ετήσια απώλεια εσόδων ύψους 15 εκατ. ευρώ από την κατάργηση πόρων ασφαλιστικών ταμείων που εντάχθηκαν στον Ε.Φ.Κ.Α.», καθότι η έκθεση αυτή αφορά στην ίδια διάταξη, που περιλαμβάνει και τον υπόψη πόρο του Τ.Π.Υ.Α.Π. του ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.

Απάντηση

21. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου δεύτερου της παραγράφου 6α του ν. 4393/2016 καταργήθηκε ο πόρος του Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Τ.Π.Υ.Α.Π.) του Ταμείου Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.), ήτοι το ποσοστό 32% υπέρ του Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Τ.Π.Υ.Α.Π.) κατά τον καταμερισμό του καθαρού προϊόντος από την είσπραξη του ενσήμου της ΕΛ.ΑΣ., που καθιερώθηκε με το άρθρο 38 του ν. 1884/1990.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα,

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Αδαμαντία Καπετανάκη

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Δήμητρα Αθανασοπούλου

Πάρεδρος ΝΣΚ